

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 299.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938391376/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

dikotte > *Don Quixote* (s. 70) og *stor* > *hensynsløs* (s. 39), *Byens unge Damer* > *de unge Damer* (s. 45).

Enkelte rettelser synes at være indført for at imødekomme Heibergs kritik i hans kun delvist bevarede brevveksling med Fibiger forud for udgivelsen. Således er *prostituere mig hos P*'s* rettet til *blive til Læter hos P*'s* (s. 30) i en passage, der drejer sig om Claras første optræden som baldame. De to vendinger var i en vis forstand synonyme, men Heiberg har måske frarådet Mathilde Fibiger at vælge den stærkeste for at undgå enhver association mellem Claras nervøsitet for at prostituere sig og hendes senere emancipation. Desuden er tre replikker i niende brev let forkortede, så ordvekslingen mellem Clara og Madam Star bliver mindre skarp.

Trykgrundlaget for nærværende udgave er førsteudgaven, som udkom anonymt o. 20. december 1850 med 1851 på titelbladet på C.A. Reitzels forlag. I løbet af foråret 1851 udkom et nyt oplag, som formentlig er identisk med det første; det har ikke kunnet verificeres, da Det Kgl. Bibliotek ikke ejer et eksemplar fra dette oplag. Tredje oplag kom i 1893 efter forfatterens død og var egentlig en andenudgave, eftersom den gotiske sats var erstattet af latinsk. I 1976 blev denne andenudgave genudsendt i fotografisk optryk som fjerde oplag (ved Eva Bendix).

Fra trykmanuskriptet til førsteudgaven er der ubetydelige rettelser. Brevens nummerering er rettet fra arabertal til bogstavering. I fjerde brev er adressaten tilføjet som *Kjære Mathilde*, men ikke i femte brev. Et egennavn, *Fru Leth*, er rettet til *Fru Linz* (s. 44), måske efter Heibergs påmindelse om at sikre anonymiteten, eller fordi der allerede er en jomfru Leth i første brev (s. 18).

Det siges, at Heiberg fandt navnet Clara Raphael til Fibigers heltinde (Fredrik Bajer: *Clara Raphael-Fejden* 1879, s. 15). Vilh. Andersen mener, Heiberg genbrugte fornavnet Clara fra sin moders, Thomasine Gyllembourgs, første novelle »Familien Polonius« (1827), hvori anden del hedder »Claras Skriftemaal« (*Illustreret Dansk Litteraturhistorie* IV, 1925, s. 110). Påstanden er ikke dokumenteret, men hvis den er korrekt, bekræfter det antagelsen af, at trykmanuskriptet er en renskrift foretaget efter Heibergs kritiske gennemlæsning af en tidligere version, eftersom heltinden hedder Clara i trykmanuskriptet. Om efternavnet Raphael: se n.t.s. 20.